

Reveži se sramujejo svoje revščine

Prvi rezultati našega srečanja s predsednikom države dr. Danilom Türkcom so tu. Mercator je ob četrtkih v svojih trgovinah ponudil upokojencem 10-odstotni popust. Tudi vlada je Rdečemu križu in Karitasu že namenila dodaten denar.

Kaj je naša vloga Zveze društev upokojencev Slovenije? To, kar počnemo že v projektu Starejši za starejše: nuditi in urediti pomoč vsem starejšim od 69 let, ki jo potrebujejo. Z našimi osem tisoč prostovoljkami in prostovoljci in s štiristo poverjeniki moramo najti vse tiste starejše in njihove družine, ki so se znašli v stiski in, če privolijo, njihova imena sporočiti Rdečemu križu, Karitas ali centrom za socialno delo, da bodo dobili pomoč.

Po izkušnjah, ki jih imajo naše prostovoljke v projektu Starejši za starejše, se ljudje v Sloveniji sramujejo svoje revščine, ker so bogati, iznajdljivi in brezobzirni prepričali javnost, da so neuspešni sami krivi za razmere, v katerih so se znašli. Naša sosedska dolžnost je za to, da jim povemo, kako njihova revščina ne more biti sramota zanje, ampak je stanje, v kakršnega so bogatini brez vesti in morale, ljudje brez občutka za sočloveka, potisnili veliko naših družin.

Pa še nekaj lahko storimo. Povabimo vse starejše, ki so se znašli v stiski, k aktivnostim v društvih, da ne bodo obupavali osamljeni in zapuščeni doma!

V kriznih časih se vedno poveča tudi nasilje nad šibkimi in nemočnimi, med njimi nad starejšimi, ki tudi zato potrebujejo pomoč okolja. Nasilje je najpogosteje odsev hudih osebnih stisk naših potomcev. Toda tudi tu lahko pomagamo: da obiščemo te svoje vrstnike, prisluhnemo njihovim stiskam, jim omogočimo, da gredo včasih od doma, pa tudi tako, da se ob naših obiskih njihovi najbližji zavedo, da nam ni vseeno, kako ravnajo s starim človekom.

Nikoli pa ne smemo pozabiti, da tečejo leta tudi nam, in da s tem, da organiziramo uspešno medsebojno pomoč starejšim od sebe, že pomagamo tudi sebi.

Ljubljana, 30. september. Predsednica ZDUS dr. Mateja Kožuh Novak in vodja projekta Starejši za starejše Rožca Šonc sta se s predstavniki še drugih humanitarnih organizacij in izbranimi predstavniki gospodarstva, udeležili pogovora pri predsedniku republike dr. Danilu Türku. Na sestanku so se dogovorili o nekaterih nujnih ukrepih in organiziranju humanitarne pomoči ljudem, ki imajo skrajno omejena sredstva za preživljanje.

Zveza društev upokojencev Slovenije sta na pogovoru s predsednikom republike dr. Danilom Türkcom zastopali predsednica ZDUS dr. Mateja Kožuh Novak in vodja projekta Starejši za starejše Rožca Šonc.

vsebina

Odločno nasprotujemo privatizaciji zdravstva	2
Pokojnine včeraj, danes in jutri	4
Ali se družba boji pameti starejših?	6
Evropa za enakopravnost generaci	8
O delu ZDUS prejšnji mesec	10
Seje v mesecu marcu 2009	12

Obiskujte strani www.zdus-zveza.si

Odločno nasprotujemo privatizaciji zdravstva!

»Zdravnik ne sme biti nikoli odvisen neposredno od bolnikovega žepa,« je že leta 1923 zapisal dr. Andrija Štampar, eden ustanoviteljev svetovne zdravstvene organizacije. To je bil čas, ko so strokovnjaki začeli opozarjati, da je visoka obolevnost in umrljivost prebivalstva tesno povezana z revščino. To je bil čas, ko smo v Sloveniji izgubili vsakega devetega dojenčka. »Umrljivost dojenčkov je zlasti visoka v Mariboru na levem bregu Drave,« je tedaj zapisal slovenski javnosti zdravstveni strokovnjak. V tem času so tudi v Sloveniji začeli uvajati javno zdravstvo z odpiranjem prvih dispanzerjev za otroke.

Umiranje dojenčkov in porodnic v Sloveniji je začelo bistveno upadati šele po drugi svetovni vojni, ko si je nova oblast prizadevala zagotoviti dostop do zdravstvenega varstva za vse prebivalce, ko je uvedla splošno zdravstveno zavarovanje in odprla dispanzerje za otroke, nosečnice, delavce, za tuberkulozne bolnike, ko je odprla bolnišnice vsem ljudem in odpravila zasebno zdravstvo.

Razlik v obolevnosti in umrljivosti prebivalstva jim ni uspelo odpraviti, so jih pa bistveno zmanjšali. Slovenija je bila po umrljivosti dojenčkov in porodnic v primerjavi s sredstvi, ki jih je namenjala zdravstvenemu varstvu in osveščanju prebivalstva, v evropskem vrhu.

Slovenski ginekologi so bili med prvimi zdravniki, ki so izkoristili možnost odprtja zasebnih ambulant, ki jo je ponudila prva neoliberalna vlada v Sloveniji. Posledice so se pokazale takoj. Umrljivost nosečnic in porodnic kot najbolj občutljiv kazalec zdravstvenega varstva se je povečala za trikrat. Dostop revnih, neosveščenih nosečnic do zdravstvenega varstva v nosečnosti, se je poslabšal. Maloštevilni osveščeni zdravstveni delavci smo zaman opozarjali politike in vrhunske zdravstvene strokovnjake na ta pojav. Deležni smo bili celo tako ciničnih izjav, kot je: »Saj umrejo samo tri nosečnice na leto« in še »spričo majhnega števila smrti so to naključni pojavi«. Če je umrljivost nosečnic visoka polno desetletje, to ni več naključen pojav. Na to je Slovenijo opozorila tudi svetovna

zdravstvena organizacija. A tako kot v gospodarstvu, tudi v zdravstvu tisti, ki so odločali, zaslepljeni z možnostjo neverjetnega zaslužka v zasebnih praksi, niso naredili nič.

S prihodom neosveščenega ministra, ki v enako neizkušeni ministrski ekipi ni imel pojma o skrbi za zdravje prebivalstva in je podlegel pritisku bogatih in močnih, se je legalno in ilegalno zasebno zdravstvo razširilo do te meje, da je dandanašnji revnejšemu prebivalstvu že resno ogrožen dostop do zdravstvenega varstva.

Z novo vlado smo dobili ministra, ki se ne boji pritiska vsemogočnih zasebnih zdravnikov, ki držijo v šahu vsak svojega politika in njegovo družino. S pripravo novega zakona o zdravstvenem varstvu se je pripravil spopasti z brezobzirno in pohlepno zdravniško elito (to pa še zdaleč ni vsa slovenska zdravniška srenja!), kar je nujno, saj zasebni zdravniki s svojimi bolniki podaljšujejo vrste za zahtevne diagnostične in terapevtske posege, saj si revnejše prebivalstvo ne more privoščiti zasebnega zdravnika. Povečati hoče nadzor nad storitvami v zasebnem zdravstvu, saj večina pacientov pri zobozdravniku ne ve, kaj so morali (do)plačati, kako kakovostne materiale so jim vgradili in kaj je njihov zobozdravnik zaračunal državnim zdravstveni blagajni. Uvesti hoče več nadzora v zdravstvu, spodbuditi zdravstvene delavce v javnem zdravstvu, da dokažejo, da je lahko tudi zdravstveni delavec v javnem zdravstvu točen in prijazen do pacienta in da pazi na to, kako porablja denar za storitve. Uvesti hoče večjo varnost diagnostičnih in terapevtskih posegov v bolnišnicah, da bodo lahko zahtevnejše diagnostične postopke in storitve opravljali samo v bolnišnicah, ki imajo usposobljen kader in dovolj prakse z zdravljenjem zahtevnejših bolezni, da bodo bolniki dobili visoko strokovno pomoč.

Vsega tega ne bo mogel storiti sam. Če hoče, da mu bo uspelo, potrebuje pomoč civilne družbe. In tu se začenja naloga tudi nas, upokoјencev. Povezati se moramo s sindikati, invalidskimi organizacijami in z društvi bolnikov - skupaj nas je več kot polovica slovenskega prebivalstva - in dopovedati tem, ki odločajo, kakšno zdravstvo hočemo. V naslednjih mesecih moramo prav v vsakem večjem kraju skupaj pripraviti posvete o tem, kakšno zdravstvo hočemo. Poiskati moramo vodje strank in jih opozoriti, da so županske volitve čez eno leto, državnoborske pa tudi ne več tako daleč in da bomo sproti obveščali prebivalstvo, kako se vedejo v razpravah o novem zakonu o zdravstvenem varstvu. Zahtevati moramo kakovostno zdravstveno varstvo za vse in ne le za bogate, preprečiti moramo nadaljnje razslojevanje slovenske družbe, ki jo zasebno zdravstvo samo še povečuje, saj razlike med prebivalstvom prinašajo zgolj zavist, sovraštvo in medsebojno odtujevanje ljudi.

Od predsednikov društev pričakujemo, da boste čim prej sklicali socialne komisije, ki naj se v imenu članstva izrečejo o privatizaciji zdravstva. Začeti boste morali obiskovati poslance državnega zbora in strankarske veljake v njihovem domačem okolju in jim dopovedati, da boste budno spremljali njihovo vedenje ob tem zakonu.

Če ne bomo uspeli obraniti zakona, ki ga pripravlja zdajšnji minister za zdravstvo, se bomo v zdravstvu vrnili za 80 let nazaj! Bomo dovolili, da bodo

dr. Mateja Kožuh Novak

In memoriam Umrl naš ugledni član Ivan Sisinger

Po kratki bolezni je v starosti 74 let umrl naš član Ivan Sisinger.

Bil je predsednik komisije za kadrovska vprašanja Zveze društev upokoјencev Slovenije, zadnji mandat pa je kot predsednik sveta Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije še posebej tenkočutno sledil upokoјenskim tegobam in jim z roko v roki z našo organizacijo pomagal po svojih najboljših močeh.

Mariborčan Ivan Sisinger je bil tudi svetnik mestne občine in predsednik sveta mestnega javnega zavoda za zaščitno in požarno reševanje, mnogim pa bo ostal v spominu kot poslanec v prvem sklicu državnega zbora Republike Slovenije in eden od pionirjev Demokratične stranke upokoјencev Slovenije.

Vsem društvom upokoјencev

Pri pregledu nakazil članarine vzajemne samopomoči za lani smo ugotovili, da veliko društev ob nakazilu ni priložilo seznama, za katere člane so nakazali članarino. Tem društvom smo poslali zato naš pregled neplačnikov s prošnjo, da ga pregledajo in nam ga popravljenega vrnejo.

V skladu s 5. členom pravilnika vzajemne samopomoči mora biti članarina za leto 2009 nakazana do konca maja 2009. Najkasneje do takrat morate poravnati tudi članarino za lani. Neplačnikom za lani po 31. maju letos preneha članstvo v skladu in jih bomo črtali iz evidence.

Tudi za umrle v letošnjem letu mora biti plačana članarina, sicer bomo izplačila posmrtnine v višini 117 evrov znižali na 112,80 evra. Društva še prosimo, da nakazujejo članarino na račun Vzajemne samopomoči 05100-8011760660; tista društva, ki plačujejo članarino s položnico, pa prosimo, da pri plačniku – nalogodajalcu na položnici navedejo DU in ime, sicer ne bomo vedeli, kdo plačuje (npr. DU Ljubljana).

Ker bi radi znižali stroške poslovanja, želimo čim več stikov po elektronski pošti. Ugotavljamo, da je veliko elektronskih naslovov, ki jih imamo, napačnih ali pomanjkljivih, tako da dobimo pošto zavrnjeno. Društva zato prosimo, da nam na naslov vzajemna@zduz-zveza.si, sporočite svoj elektronski naslov in nam omogočite cenejše stike z vami.

Pokojnine včeraj, danes in jutri

Zveza društev upokojencev Slovenije, Zavod pokojninskega in invalidskega zavarovanja Slovenije in Zveza svobodnih sindikatov Slovenije so na okrogli mizi, ki sta se je kot gosta udeležila profesorja Jože Mencinger in Tine Stanovnik, ugotovili, da sistema vzajemnih pokojnin ne morejo zamenjati pokojninski stebri.

Zgrešena Lizbonska pogodba: Profesor Jože Mencinger je kot uvodničar, poudaril, da ne pri nas ne v Evropi ni mogoče pričakovati skorajšnjega navala mladih, ki bi množično vplačevali v pokojninske sklade. Za Evropo tudi ni rešitev, da mladi, denimo iz Latvije, kot gostujoči delavci vplačujejo v nemško pokojninsko blagajno, saj bo

Na okrogli mizi Pokojnine včeraj, danes in jutri so med drugimi sodelovali (z leve proti desni) predsednica ZDUS dr. Mateja Kožuh Novak in univerzitetna profesorja dr. Jože Mencinger in dr. Tine Stanovnik.

zavoljo tega zazijala še globlja luknja v Latviji, ki jo bo morala pokriti Evropa. S tujimi delavci pa tudi ne prihajajo samo njihove roke, pač pa ljudje z vsemi svojimi potrebami, česar se pred desetletji niso zavedale države uvoznice delovne sile.

Prav tako se je po profesorjevem mnenju pokazala za zgrešeno Lizbonska pogodba, da bomo v Evropi razvijali zgolj in predvsem znanje, nato pa ga bomo drago izvažali v Azijo, kjer res imajo poceni roke, vendar imajo tam tudi sami pamet, povsem enakovredno evropski. Kriza bo po Mencingerjevem mnenju hujša od krize v tridesetih letih in bo dolgotrajna. Zanašamo se torej lahko le nase.

Zanesljivo bo treba delati dlje, saj bomo samo tako dlje vplačevali v solidarnostno pokojninsko blagajno in iz nje jemali krajši čas. Da pa so zasebni pokojninski skladi polomija, so pokazali milijoni ljudi, ki so v Ameriki in drugih državah s turbo liberalno ekonomijo ostali brez vplačanih pokojninskih zavarovanj v zasebne sklade. Tudi v državah nekdanjega vzhodnega bloka, zdaj članicah evropske skupnosti, ki so slepo sledile nasvetom iz Amerike, razmere niso veliko boljše,

Nis(m)o izkoristili let debelih krav. Profesor Tine Stanovnik je spomnil, da letos miniva deset let od pokojninske reforme. Obžaloval je, da v minulih štirih konjunktornih letih, zlasti pa leta 2007 nis(m)o pustili v pokojninski blagajni rezerve, ki bi še kako prišla prav v zdajšnjem in v prihajajočih sušnih letih. Tudi on vidi prihodnost v solidarnostnem pokojninskem zavarovanju in ne v zasebnih stebrih; končno imata tak sistem tudi nam bližnji Avstrija in Nemčija, kjer deluje prav tako kot pri nas. Res pa je, da se bodo morale tudi tam povečati najnižje plače, da bi lahko bile pokojnine višje, čeprav so zdaj že prenekateri zaposleni, da ne govorimo o nezaposlenih, celo revnejši od upokojujencev z najnižjimi pokojninami za polno delovno dobo.

Pravičnost mora ostati. Predstavnica svobodnih sindikatov Lučka Böhm se je poigrala z naslovom okrogle mize Pokojnine včeraj, danes in jutri in dejala, da njo in sindikate zanima predvsem jutri, pri tem pa je poudarila, da bodo sindikati tako kot v preteklosti tudi v prihodnjih pogajanjih vztrajali pri ohranjanju pravičnosti: da bo vsak dobil tako pokojnino, s katero bo lahko spodobno živel. Zato je navsezadnje tudi nastal pokojninski sistem in ne zavoljo ustanavljanja in delovanja investicijskih skladov ... Prepričana je tudi, da v bogati Sloveniji, ki vstopa v OECD, v klub bogatih, ne bi smelo biti revnih starejših, odvisnih od socialne pomoči.

Delovni prispevek starejših družinam mladih, je velik. Od razpravljavcev omenimo še prispevek predsednice ZDUS dr. Mateje Kožuh Novak, ki je kot povsem nesprejemljivo ocenila govorjenje nekaterih, češ da so upokojujenci zgolj mladim v breme. Prav nasprotno: v zgodnjih devetdesetih letih so upokojujenci, ki so takrat imeli še razmeroma višje pokojnine kot zdaj, denarno pomagali svojim otrokom, danes pa jim pomagajo z delom, denimo z varovanjem otrok, ko so ti bolni, njihovi starši pa v službi ipd. Če bi prispevek starejših ovrednotili s ceno študentskega dela, je ta prispevek vsaj enak zdajšnjim vplačilom v ZPIZ, če ni celo višji, pa je to le en aspekt solidarnosti starejših z mladimi. Upokojujenci tudi ves denar porabijo za hrano, stanovanje in ogrevanje, kar vse pomeni zagotavljanje dela in delovnih mest mladim.

Pripravili bodo sklepe. Posebna delovna skupina bo oblikovala sklepe z okrogle mize in jih posredovala vladi, saj je v razpravi prišlo do vrste konkretnih predlogov in do pobude, da naj vlada upokojujencem omogoči dodatno delo, saj za vrsto opravil delodajalci kljub veliki brezposelnosti ne najdejo za krajši čas strokovno ustrezno usposobljenih delavcev za delo.

Poročilo in program

Starejši za večjo kakovost življenja doma

Projekt Starejši za večjo kakovost življenja doma poteka v sodelovanju s Slovensko filantropijo že peto leto, njegov namen pa je vključevanje starejših prostovoljcev, članov DU v pomoč vrstnikom, ki živijo doma in jim starost ali bolezen onemogoča, da bi v celoti skrbeli zase. V petih letih se je v projekt vključilo 153 DU iz vse Slovenije.

Lani je 1.580 prostovoljkam in prostovoljcem uspelo vključiti v projekt 68.070 starejših od 69 let, kar je dve tretjini v krajih, kjer uresničujejo projekt. V državnih razsežnostih pa pokrivamo območje, na katerem živi polovica vseh starejših ljudi od 69 let, v projekt pa jih je vključenih tretjina.

Lani smo opravili 51.773 obiskov. 17.088 starejših smo obiskali prvič in 34.685 vnovič. V povprečju vsak obisk traja tri ure, torej je bilo opravljenih skupno 155.319 ur prostovoljnega dela. 5.223 obiskanih je potrebovalo pomoč javnih služb ali humanitarnih organizacij (strokovnjakov centrov za socialno delo ali patronažnih medicinskih sester, RK, Karitasa). Z vnovičnim obiskom smo preverili, ali je pomoč prišla in ali so bili z njo zadovoljni. 8.091 starejšim pa so laično pomoč nudili člani DU.

Po mesecih smo letos:

- **januar:** sprejemali prijave DU za vstop v projekt in tako vključili več kot 30 novih DU;
 - **februar:** imeli sejo projektne sveta, sestanke s predsedniki DU, s pokrajinskimi koordinatorji, izobrazili smo koordinatorje in prostovoljce ter izbrali prostovoljce za nagradno potovanje v tujino;
 - **marec:** sestala se je komisija za izobraževanje in pregledali smo uresničevanje projekta v dveh pokrajinah.
- V naslednjih mesecih pa pripravljamo:
- **april:** izobraževalni tečaj za nove koordinatorje in prostovoljce, opremljanje DU za priklop računalnikov; izdajo priročnika za delo s prostovoljci in publikacije o petletnem uresničevanju projekta ter posvet o tej temi;
 - **maj:** izobraževanje koordinatorjev na dveh lokacijah, računalniško izobraževanje, seja projektne sveta za dopolnitev metodologije projekta, izbira teme za letošnji Festival za tretje življenjsko obdobje in sestanek s pokrajinskimi koordinatorji;
 - **junij:** analiza opravljenega dela v prvih petih mesecih leta in priprava polletnega poročila za MDDSZ;
 - **julij - avgust:** počitnice
 - **september:** izobraževanje izobraževalcev, srečanja prostovoljcev in nadaljevanje priprav na letošnji festival za tretje življenjsko obdobje;
 - **oktober:** sodelovanje na festivalu s podelitvijo priznanj za prostovoljno delo v projektu ter spremljanje projekta v dveh pokrajinah;
 - **november:** seja projektne sveta, sestanek s pokrajinskimi koordinatorji;
 - **december:** dokončna razdelitev sredstev.

Ali se družba boji izkušenj in pameti starejših?

Problematiko staranja prebivalstva zadnja leta intenzivno proučujejo tako Združenih narodov, OECD, kot tudi Evropska unija. Glavni razlog je pre nizka rodnost za obnavljanje prebivalstva, posledično hitro povečevanje starejšega in starega prebivalstva ter pomanjkanje delovne sile spričo zgodnjega odhajanja srednje generacije iz delovnega procesa. Starejše ljudi poskušajo zadržati čim dlje aktivne, zlasti pa iščejo izkušnje upokojenih specialistov in intelektualcev.

Ekonomski participacija upokojenec, predvsem upokojenih strokovnjakov v Sloveniji ni zaželena. Delovna in pokojninska zakonodaja je izredno toga in ne omogoča delne zaposlitve upokojenec. Vključevanje upokojenec v poslovno delovanje je zelo oteženo ali celo nemogoče. V praksi jim je onemogočeno občasno opravljanje storitev (po pravilih EU). Pri tem se razmerje med povprečno izplačanimi plačami in pokojninami nenehoma povečuje v škodo upokojenec. Problematika pa je posebej kritična pri osebah, starih več kot 80 let.

Znanje starejših ne ogroža mladih v njihovi karieri. Slovenija ne spodbuja dovolj zadrževanja starejših generacij v delovnem procesu niti ne omogoča njihovega postopnega prehoda v pokoj. V Sloveniji delovno še sposobni generaciji starejših oseb onemogočamo (predvsem z davčnimi obremenitvami), da bi opravljala poslovne in druge dejavnosti. Tako po nepotrebnem izgubljam dragocene delovne izkušnje prebivalstva, zlasti strokovnjakov, ne omogočamo jim dodatnega zaslužka, državi pa s tem zmanjšujemo prednosti izkoriščanja znanja sposobnih starejših ljudi.

Pravice upokojenec v Sloveniji. Osnovne pravice upokojenec določa zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Ur. l. RS, št. 106/99 in dalje). Temeljna pripomba na veljavni zakon zadeva prepoved polne ali delne zaposlitve starostnim upokojenec ob ohranitvi celotne ali vsaj delne pokojnine. Večina držav v svetu to dovoljuje, nekatere pa tako zaposlitev celo spodbujajo. Zaradi te prepovedi se družba po nepotrebnem odpoveduje znanju in izkušnjam upokojenec, povečuje se pomanjkanje delavcev, zlasti strokovnjakov, hkrati pa se krepi prepričanje upokojenec, da se jim je družba odpovedala in da le čaka, kdaj bodo nehali trošiti državni denar. Prepričanje, da bo s prepovedjo delne zaposlitve upokojenec ostalo več prostih delovnih mest za mlade iskalce zaposlitve, se je pokazalo za napačno.

Verjetno se država zaveda, da zdajšnja omejevalna politika do upokojenec ni v skladu s politiko v EU, da ni ustrezna ne za upokojenec ne za družbo kot celoto.

Vendar pa diskriminacije upokojenec ne bodo odpravile samo spremembe pokojninskega zakona. Spričo administrativnih ovir je starejšim, zlasti pa upokojenec zelo oteženo vključevanje v poslovno delovanje. Posamezne oblike samostojnega podjetništva so v Sloveniji upokojenec dovoljene (npr. d. o. o., ne pa v statusu s. p). Prav tako ni urejen niti prenos podjetij na naslednike družinskih podjetij. Najbolj kritično je občasno opravljanje storitev fizičnih oseb, zlasti formalno priznanih strokovnjakov.

V strategiji razvoja Slovenije se zavzemamo za večjo mobilnost in tudi za delo tujih raziskovalcev, nič pa strategija ne govori o domačih raziskovalcih. Raziskovalci so lahko le zaposleni na inštitutih, drugim so zaprta vrata v raziskovanje. Ne morejo se niti prijaviti na javne razpise.

Omejitve niso v skladu s cilji lizbonske strategije EU. Ali ima Slovenija res že preveč strokovnjakov, ki izpolnjujejo vse splošne pogoje za opravljanje raziskav (doktorat znanosti, objavljena dela, znanstveni naziv na univerzi), da lahko dovolimo raziskovalno delo zgolj zaposlenim v raziskovalnih institucijah, ki imajo raziskovalni monopol?

Starostnim upokojenec, ki so si svojo pokojnino zaslužili sami, torej prepovedujemo strokovno in raziskovalno delo (denimo kot zasebni raziskovalci), sicer se jim pokojninski zavod preneha izplačevati pokojnino. V tem primeru so najbolj prizadeti najbolj izobraženi in mentalno najbolj sposobni upokojenec, ki bi tudi po upokojitvi lahko največ prispevali družbi tako z znanjem kot denarno (davki).

Zunanji sodelavci na univerzi, mednje sodijo tudi upokojenec, pa so omejeni s številom ur poučevanja. Dovoljeno število ur ne omogoča normalnega pouka posameznega predmeta v enem semestru, onemogoča pa tudi opravljanje dodatnih aktivnosti, kot so projektne naloge, diplome v rednem dodiplomskem študiju in drugo. Omejitve v podiplomskem študiju so sicer manjše, vendar pa zunanji sodelavec ne more biti član določene katedre niti ne mentor mladim asistentom ali predavateljem. Onemogočena mu je finančna pomoč fakultete pri znanstvenih nastopih na seminarjih in kongresih. Upokojenec se ne morejo vključiti v raziskovalne naloge na univerzi ali na posameznih

fakultetah. Kljub tretjini dovoljenih ur za upokojene delavce posamezne fakultete uveljavljajo še dodatne omejitve. Člen 61 zakona govori o zasebnem visokošolskem učitelju, vendar pa na spletni strani ministrstva takega podzakonskega akta ni mogoče najti.

Zadnji čas je, da se tudi Slovenija zave velikega potenciala znanja starejših. Starejši upokojeni strokovnjaki lahko z občasnim in krajšim rednim delom veliko pripomorejo k razvoju družbe in gospodarstva, ne da bi pri tem ogrožali mlade v njihovi karieri.

Določanje pokojnin in njihovo spreminjanje v skladu z bruto plačami zaposlenih in z življenjskimi stroški ni ustrezno in bi ga bilo potrebno spremeniti.

Proces priprave strategije varstva starejših v Sloveniji do leta 2000 je nujno potrebno nadaljevati in sprejeti ustrezne ukrepe, med katere sodijo najprej statistični podatki o starejših, med zakonodajnimi pogoji pa mora biti prvi korak sprememba zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Temu koraku mora slediti sprememba druge zakonodaje, ki omejuje starejše, najprej morda zakona o raziskovalni in razvojni dejavnosti ter zakona o visokem šolstvu.

Upokojencem in tudi drugim izvajalcem storitev je treba omogočiti občasno opravljanje storitev po načelih EU in zagotoviti celularno obdavčitev opravljanja teh storitev.

*Povzeto po gradivu ZDZS,
Ekonomska participacija starejših v Sloveniji,
avtor doc. dr. Samo Zupančič*

Z okrogle mize Pokojnine včeraj, danes in jutri: univ. prof. dr. Jože Mencinger.

Evropa za enakopravnost generacij

Na javnem razpisu urada vlade za komuniciranje RS za sofinanciranje informativno komunikacijskih in izobraževalnih dejavnosti nevladnih organizacij o evropskih zadevah, se je projekt ZDUS po številu zbranih točk med 236 predlaganimi projekti uvrstil med 34 izbranih.

Temeljni cilj projekta Evropa za enakopravnost generacij, ki smo ga predlagali v ZDUS, njegov nosilec je naš tiskovni predstavnik in urednik ZDUS plus Matjaž Vizjak, je seznanjanje starejše populacije in drugih s prizadevanji Evropske skupnosti o človekovih pravicah in prizadevanjih za odpravo vseh vrst diskriminacij zavoljo starosti, prenos izkušenj in pozitivnih vzorcev iz držav Evropske skupnosti in podpora prizadevanjem organov Evropske skupnosti na področju sociale ipd.

Mlajša generacija ima namreč na osebnem ravni pozitiven odnos do starejših (otroci do staršev, sorodnikov, sosedov), na sekundarni ravni (kot politiki uradniki, zdravniki ipd) pa se odnos do starejših pogosto spremeni.

Namen projekta je tudi promocija in uveljavljanje načel iz mednarodnih deklaracij, ki nasprotujejo sleherni diskriminaciji starejših na vseh ravneh in v vseh okoliščinah.

Projekt je informativne narave, saj gre za seznanjanje s temeljnimi evropskimi vrednotami, z vlogo in nalogami institucij Evropske skupnosti in doseženim na področju problematike starejših v petletnem obdobju, odkar je Slovenija članica EU.

Mednarodni projekt LARA

Mednarodni projekt Učenje kot odgovor staranju koordinira avstrijska partnerska organizacija, poleg nas pa sodelujejo tudi organizacije iz Nemčije, Velike Britanije, Portugalske in Češke. Partnerji v konzorciju sodelujemo že od leta 2003 pri projektih učenja starejših odraslih v Evropi (prej projekt LENA). Glavno vodilo projekta je prepričanje, da ima učenje odločilno vlogo pri krepitvi vloge in položaja posameznikov, saj jim omogoča neodvisnost, uspešno in aktivno življenje tudi v starosti. Projekt je stekel minulega decembra in bo trajal vse do novembra 2010.

Evropska komisija je povezala svoje raznovrstne pobude za izobraževanje v program vseživljenjskega učenja. Grundtvig program se osredotoča na poučevanje in študij potreb po izobraževanju odraslih.

Partnerji v LARI bomo v projektu ustvarili pilotski program usposabljanja in izdali priročnik za učitelje, menedžerje in načrtovalce izobraževanja za odrasle.

Z idejami, znanjem in veščinami, ki bodo zaobjele ključne pristojnosti poučevanja tistih, ki delajo s starejšimi, bomo promovirali učenje, ki je za starejše res pomembno in bogati življenje.

Vodja projekta LARA v ZDUS je Irena Levičnik. Več o projektu LARA: www.laraproject.net.

Temeljna načela Združenih narodov o starejših

Združeni narodi želijo s temeljnimi načeli usmeriti pozornost na stanje starejših ljudi. Temeljna načela zadevajo neodvisnost, možnost participacije, samoizpolnitev in dostojanstvo starejših, objavljena pa so bila v mednarodnem letu starejših 1999.

Ti načela so del uresničevanja mednarodnega načrta aktivnosti na področju staranja, ki ga je sprejela Svetovna konferenca o staranju in ga potrdila generalna skupščina Združenih narodov v svoji resoluciji 37/51 3. decembra 1982.

Neodvisnost

- Starejši bi morali imeti dostop do primerne prehrane, vode, stanovanja, obleke in zdravstvenega varstva z zagotavljanjem dohodka, podpore družine in skupnosti ter s samopomočjo.
- Starejši bi morali imeti možnost, da delajo, ali pa morajo imeti dostop do drugih možnosti zaslужka.

- Starejši bi morali sodelovati pri odločanju o času in načinu upokojevanja.
- Starejši bi morali imeti dostop do primerne izobraževanja in programov usposabljanja.
- Starejši bi morali imeti možnost živeti v varnem okolju, ki je prilagojeno osebnim potrebam in spreminjajočim se možnostim starejših.
- Starejši bi morali imeti možnost, da ostanejo v svojem domu tako dolgo, kot je to le mogoče.

Participacija

- Starejši bi morali ostati vključeni v okolje in aktivno prispevati k oblikovanju in izvedbi dejavnosti, ki neposredno vplivajo na kakovost njihovega življenja; svoje znanje in izkušnje bi morali deliti z mlajšimi generacijami.
- Starejši bi morali biti sposobni iskati in razvijati možnosti za delo v

skupnosti ter imeti možnost vključevanja v prostovoljno delo, ki ustreza njihovim interesom in sposobnostim.

- Starejši bi morali imeti možnost ustanavljati gibanja ali zveze starejših ljudi.

Oskrba

- Starejši bi morali imeti dostop do pomoči in zaščite družine in okolja v skladu z družbenim sistemom in kulturnimi vrednotami v družbi, kjer živijo.

- Starejši bi morali imeti dostop do zdravstvenega varstva, ki bi jim moralo pomagati vzdrževati optimalno fizično, psihično in čustveno kakovost življenja in preprečevati bolezni.

- Starejši bi morali imeti dostop do socialne in pravne pomoči, ki bi jim zagotavljala avtonomijo, zaščito in pomoč.

- Starejši bi morali imeti dostop do primerne institucionalne pomoči, ki bi jim zagotavljala zaščito, rehabilitacijo in socialno ter duševno stimulacijo v humanem in varnem okolju.

- Starejši bi morali imeti možnost, da uživajo človekove pravice in temeljne svoboščine, ko prebivajo v kakršnokoli obliki zavetišča, ko potrebujejo pomoč ali zdravljenje, pri čemer mora biti zagotovljeno popolno spoštovanje njihovega dostojanstva, verskega prepričanja, njihovih potreb in zasebnosti; obdržati bi morali pravico odločanja o skrbi zanje in o kakovosti svojega življenja.

Samoizpolnitev

- Starejši bi morali imeti možnosti za popoln razvoj svojih sposobnosti in zmožnosti.

- Starejši bi morali imeti dostop do izobraževalnih, kulturnih, verskih in rekreacijskih virov v družbi.

Dostojanstvo

- Starejši bi morali živeti dostojanstveno in varno ter ne smeli biti izpostavljeni izkoriščanju ter fizičnemu ali duševnemu zlorabljanju.

- Odnos do starejših bi moral biti pošten ne glede na starost, spol, raso ali narodno pripadnost, invalidnost ter neodvisen od njihove ekonomske participacije.

Z okrogle mize Pokojnine včeraj, danes in jutri: univ. prof. dr. Tine Stanovnik.

O delu ZDUS prejšnji mesec

S seje upravnega odbora ZDUS

Finančnemu poročilu prižgali zeleno luč: Upravni odbor se je 24. marca seznanil s finančnim poročilom za lani in prižgal zeleno luč za njegovo potrditev na zboru članov, ki bo predvidoma še pred poletnimi počitnicami. Vodstvo ZDUS mora namreč pregledano poročilo oddati šele do meseca avgusta.

Na seji so se dogovorili, da (tudi) letos ne bo državnega srečanja upokojencev. Družabna srečanja po pokrajinah zanesljivo bodo, državno srečanje pa ima poleg druženja tudi politično sporočilo. Odpoved srečanja ga ima: tudi upokojenci varčujemo! Ostaja pa Festival za tretje življenjsko obdobje, na katerem bodo imeli organizirani upokojenci priložnost, da povedo svoje mnenje o gospodarski krizi, ki do konca meseca septembra gotovo ne bo mimo, zanesljivo pa bo bolj jasno, kako jo kot družba rešujemo in čemu se bomo še morali odpovedati družba kot celota in upokojenci kot njen del.

Upravni odbor je še razpravljal o organizaciji tečajev za turistične vodiče. Gospodarska zbornica namreč ščiti interese svojih članov, zato podpira tako razlago zakona, po kateri morajo tudi upokojenske izlete voditi poklicni turistični vodniki z opravljenim izpitom, ki predvideva vodičevo aktivno znanje dveh tujih jezikov in obsežna znanja iz umetnostne zgodovine. Take zahteve se zdijo upokojenski organizaciji pretirane, saj gre pri upokojencih najpogosteje za enodnevne izlete, združene z malico, navzočnost poklicnega vodiča pa bi upokojenske izlete nedvomno močno podražila. ZDUS se je že obrnila za uradno razlago zakona na direktorat za turizem v gospodarskem ministru in bo, ko bo sprejel ugodno rešitev, v katero je ZDUS prepričana, z

njo seznanil tudi tržno inšpekcijo, ki zdaj preganja tovrstne »kršitve« zakona. Verjetno pa bodo organizatorji upokojenskih izletov le morali poslati na izpit svoje vodnike, a upokojenski vodniški izpit naj bi bil prilagojen minimalnim zahtevam za organiziranje izletov za člane društev upokojencev. Za opravljanje takega izpita je ZDUS dobila od društev že kakih 250 prijav, čeprav jih je šele začela zbirati.

S seje upravnega odbora ZDUS v Izoli: Ob več točkah dnevnega reda, povezanih z internim poslovanjem Zveze društev upokojencev Slovenije, je največ pozornosti članov upravnega odbora ZDUS, ki se je sestel na dvodnevem seminarju v hotelu ZDUS Delfin v Izoli, pritegnil nastop direktorja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije dr. Sama Fakina. Dejal je, da ga skrbi, da bo spričo gospodarske recesije v zdravstvu težko ohraniti doseženo raven, saj je zdravstveno blagajno izredno obremenila brezglava odločitev prejšnje vlade, da dvigne plače zdravstvenega osebja za 300 milijonov evrov, ne da bi pri tem zagotovila dodatna sredstva za to. Člani upravnega odbora ZDUS so predlagali nekaj ukrepov, ki drugje v Evropi dajejo rezultate, pri nas pa zanje komajda vemo. Od skoraj 400 milijonov zbranega denarja iz avtomobilskega zavarovanja zavarovalnice bolniškemu zavarovanju namenjajo le pavšalni prispevek 20 milijonov evrov za poplačilo zdravstvenih storitev za žrtve prometnih nesreč, namesto da bi mu namenile kakih 40 odstotkov vplačanega denarja, kot na podlagi izstavljenih zdravniških računov plačujejo v tujini.

V nadaljevanju seje so člani UO potrdili finančno poročilo in letošnji

finančni načrt. Letošnji predračun bo s sredstvi za projekte znašal nekaj manj kot poldrugi milijon evrov, brez sredstev za projekte pa le 300 tisoč evrov. Za projekte je porabljen največ denarja za delo 1500 prostovoljcev v programu Starejši za večjo kakovost življenja doma, ki je eden temeljnih socialnih projektov ZDUS; pomemben vir prihodkov in odhodkov v letošnjem letu pa bo projekt informatizacije društev.

Letno srečanje vodstva ZDUS so dobro izrabili tudi pokrajinski koordinatorji programa Starejši za večjo kakovost življenja doma, saj so vodstvo seznanili z novostmi pri delu z upokojenci, ki živijo doma in potrebujejo po eno ali več oblik pomoči. Prostovoljstvo v programu Starejši za večjo kakovost življenja doma je najboljša oblika nadzora civilne družbe nad delom vladnih in nevladnih služb, ki skrbijo za starejše ljudi, to pa so centri za socialno delo, patronažne službe, Rdeči križ, Karitas ... Na posvetu so opozorili na težavo, skupno vsem regijam: zdajšnji prostovoljci se starajo, zato bo treba poiskati mlajše in povečati njihovo število. Kljub temu pa med organizacijami starejših v drugih evropskih državah vlada veliko zanimanje za slovenski način pomoči starejših starejšim in jo mnogi nameravajo prenesti v svoje okolje.

Vstop v projekt Starejši za večjo kakovost življenja doma:

Uvodnega seminarja za 50 prijavljenih DU za vstop v projekt Starejši za večjo kakovost življenja doma se je udeležilo 38 predsednikov DU. Od petsto DU jih je v projekt vključenih 154, njim pa se bo po uvodnem seminarju pridružilo letošnjih prvih 38 društev, ki se zanimajo za to obliko pomoči starejšim na domu. Kandidate so s to obliko pomoči starejših starejšim seznanile sodelavke zveze z bogatimi izkušnjami pri vodenju projekta in delu s starejšimi: Rožca Šonc, Angelca Žiberna, Ivanka Tofant, Anka Ostrman in strokovna sodelavka pri projektu Irena Zajec. Seminarja so se udeležili tudi koordinatorji iz pokrajin, kjer uspešno teče projekt.

Tečaji varne vožnje za starejše: Komisija ZDUS za tehnično kulturo se je sestala na Vranskem, kjer so s predstavniki centra varne vožnje preverili možnost, da bi ob sodelovanju AMZS in AMD starejše voznike vključili v dopolnilno izobraževanje v vožnji motornih vozil.

Na cesti tudi starejši vozniki preživijo čedalje več časa, zato je tudi večja verjetnost, da se lahko znajdejo v nevarni situaciji.

Poligon za varno vožnjo na Vranskem je zgrajen po evropskih standardih in usklajen z zahtevami zakona o varnosti cestnega prometa. Na 16 hektarih je urejenih 2,5 km asfaltiranih stez s šestimi poligonskimi

sklopi, urejenimi za varno simulacijo različnih prometnih razmer. Center ima 6 ločenih sklopov za vadbo, med katerimi so najpomembnejši in hkrati najatraktivnejši tisti, ki imajo vgrajene posebne drseče površine. Te površine voznikom v nadzorovanih okoliščinah omogočajo, da preskusijo slab oprijem pnevmatik in zanašanje avtomobila. Inštruktorji AMZS centra varne vožnje na Vranskem so strokovnjaki z večletnimi izkušnjami v poučevanju varne vožnje.

Po sestanku so si člani komisije ZDUS za tehnično kulturo še ogledali praktični prikaz varne vožnje. Udeležba na tečajih varne vožnje bo za člane DU, brezplačna. O akciji bomo še podrobneje poročali.

Predlogi članov komisije ZDUS za kulturo organizatorjem festivala 2009: Ob potrditvi poročila za minulo leto in sprejemu plana dela za leto 2009 so člani komisije ZDUS za kulturo namenili osrednjo pozornost pripravam na septembrski, že 9. festival za tretje življenjsko obdobje.

Upokojenci delujejo v društvih predvsem na petih kulturnih področjih: glasbenem, likovnem, literarnem, založniškem in izobraževalnem. Kot pomemben dosežek so na seji omenili boljše medgeneracijsko sodelovanje, to so nastopi in srečanja z mladimi v vrtcih in šolah, vključevanje starejših v programe kulturnih društev in sodelovanje na skupnih javnih prireditvah.

Doseženo nameravajo razvijati tudi letos, več pozornosti kot doslej pa bodo namenili delu na pokrajinski in državni ravni, to je pripravam na srečanje 400 likovnikov v Izoli leta 2010, letošnjima razstavama v Izoli in v Cankarjevem domu, organizaciji srečanja pevcev in godcev ljudskih pesmi v času Festivala za tretje življenjsko obdobje, v vsaki pokrajini pa bi radi pripravili delovni posvet o kulturni dejavnosti.

Kar zadeva Festival za tretje življenjsko obdobje, so bili člani odbora poleg nekaterih pohval v svoji oceni tudi kritični, saj udeleženci in obiskovalci po njihovem mnenju niso vedno dobili dovolj vstopnic, saj bi nekateri radi šli na prireditev, a v dvorani ni bilo več prostora ipd.. Pa tudi prostor, namenjen postavitvi razstave likovnih del po njihovem mnenju ni bil primeren. Za letos predlagajo tudi državno srečanje pevskih zborov in prvo srečanje t. i. etno skupin, folkloristov, tamburašev, ljudskih godcev, pevcev, likovna razstava pa naj bi postala osrednji kulturni dogodek festivala, zato naj organizator skuša poiskati donatorje za odkup slik.

Vir: www.zdus-zveza.si

S seje komisije ZDUS za kulturo.

Seje v mesecu marcu 2009

2. marec komisija za pokojninsko politiko

3. marec posvet v Trbovljah

6. marec Ministrstvo za šolstvo

10. marec okrogla miza Pokojnine včeraj, danes, jutri

11. marec komisija za kulturo

12. marec komisija za tehnično kulturo

17. marec komisija za vzajemno samopomoč

18. marec ministrstvo za visoko šolstvo

20. marec komisija za vsebine 9. festivala

20. marec občni zbor PZDU Gorenjske

24. marec upravni odbor

25. marec občni zbor PZDU Severne Primorske

26. marec Ministrstvo za obrambo

26. marec komisija za bivalni standard

30. marec občni zbor Spodnje Podravje

31. marec občni zbor PZDU Celje

Sklepi 6. redne seje strokovnega sveta ZDUS z dne 19. februarja 2009

Prisotni: Milan Pavliha, Angelca Žiberna, Ana Špat, Tomaž Banovec, Branko Kjuder, Franc Šmajd, dr. Samo Zupančič.

Odsotni: Francka Četkovič in Anka Ostrman.

Drugi prisotni: Bogdan Urbar (tajnik ZDUS) in Andrej Jus (Hevreka!).

Sejo je vodil predsednik Milan Pavliha. Seja je bila sklepčna.

1. Potrditev zapisnika 5. redne seje z dne 27. 1. 2009.

Sklep:

- Člani potrjujejo zapisnik in sprejemajo spremembo sklepa 3 k 2. točki dnevnega reda, ki se spremenjena glasi: strokovni svet daje pobudo upravnemu odboru ZDUS za aktivno vključitev ZDUS v uresničevanje projekta Starosti prijazna mesta. Upravni odbor naj imenuje odgovornega nosilca uresničevanja projekta.

2. Predlog tematskih področij okroglih miz na 9. Festivalu za tretje življenjsko obdobje 2009.

Sklepi:

- Osrednja tema konference: Tretja generacija v razmerah dajanja in sprejemanja (Medgeneracijsko sožitje; Aktivno življenje v 3. življenjskem obdobju; Preživetje – vzdrževanje ekonomskih pogojev za življenje v sožitju generacij in Cilji in usmeritve Sveta Evrope – v primerjavi z dejanskimi razmerami v Sloveniji).

- Okrogle mize: (Trajnostni razvoj); Starosti prijazna mesta in podeželje - prijazno bivalno okolje nasploh; Varnost starejših in samozaščitno ravnanje; Za zdrav življenjski slog in Družbena skrb na področju demence.

- Strokovni svet podpira predloge komisije za kulturo ZDUS za kulturni program festivala.

- Vodje okroglih miz naj bodo prostovoljci in ne državni uradniki ter predstavniki znanstvenih ustanov.

- Predsednik strokovnega sveta se posvetuje s predsednico ZDUS o nosilcih/vodjih okroglih miz.

- Aktualno družbeno temo o položaju upokojencev naj najkasneje v mesecu maju 2009 obravnava ZDUS.

3. Projekt RESje.

Sklepa:

- Strokovni svet podpira projekt, vendar ga je treba dopolniti in mu dodati njegovo uporabno vrednost.

- Projekt, vključno s predlogom za imenovanje projektne sveta RESje naj skupaj obravnavajo komisija za socialna vprašanja, komisija za zdravstvo in komisija za duševno zdravje.

4. Partnersko uresničevanje primarno preventivnih aktivnosti za tretje življenjsko obdobje.

Predlog Instituta Antona Trstenjaka o partnerstvu ZDUS v projektu Uresničevanje primarno preventivnih dejavnosti za tretje življenjsko obdobje na področju osveščanja o dejavnih tveganja, preprečevanja ali odlaganja kroničnih nenalezljivih bolezni ter o načinu življenja z že razvitimi KNNB naj obravnava komisija za zdravstvo ZDUS, svoje mnenje pa naj posreduje strokovnemu svetu in upravnemu odboru ZDUS.

5. Razno.

Angelca Žiberna je opozorila na sodelovanje ZDUS na posvetu državnega sveta, Tomaž Banovec pa na usodo zbornika osmega Festivala za tretje življenjsko obdobje, ki spet zamuja. Andrej Jus je pojasnil zamudo in napovedal izid zbornika v začetku marca 2009.

Sklepi komisije ZDUS za duševno zdravje z dne 26. februarja 2009.

Prisotni: Ana Cajnko, Gioia Kozlovič, Irena Levičnik in Zlatko Kuk.

Odsotni: Vlasta Drozg, Anuška Lavrenčič, Anica Miklič, S. Primorska in kandidatka Darja Pangerc.

1. Pregled sklepov prejšnje seje.

Sklepi:

- V komisijo so bile kooptirane Gioia Kozlovič iz Kopra, Anica Miklič iz Trebnjega in Darja Pangerc z Bleda, kar morajo potrditi še pristojne PZDU.

- Ana Cajnko je pregled aktivnosti o demenci na območju Ljubljane v obdobju zadnjih treh let posredovala po elektronski pošti.

- Prihodnji sestanek komisije naj bi bil v Mariboru, kjer bi si ogledali nove kopalnice v domu Anice Vogrinec.

2. Obravnava gradiva za pripravo poročila o delu komisije v letu 2008.

Sklep: gradivo je del poročila o aktivnostih v Pomurju in na območju Ljubljane.

3. Priprava programa dela komisije v letu 2009.

Sklepi:

- Predstavljene so bile aktivnosti, ki tečejo: priprava ankete - vprašalnika za DU v Pomurju; oblikovanje in izdelava zgibanke z

osnovnimi informacijami, kaj je demenca; pridobivanje sponzorskih in donatorskih sredstev; organizacija okrogle mize v Pomurju o demenci; sodelovanje na Festivalu za tretje življenjsko obdobje; prijava na razpis mestne občine Ljubljana za sredstva s področja zdravstvenega varstva; prijava na razpis za sredstva FIHO; prijava za sredstva Zdravstvenega zavarovanja s področja: založništva, izobraževanja prostovoljcev s področja demence in preventiva, priprava izhodišč za dvig kakovosti bivanja stanovalcev v domovih za starejše in bolnišnicah ter spremljanje sprejemanja in priprave zakonodaje s področja zdravstvenega varstva starejših.

4. Razno.

Sklep:

- Ana Cajnko je predlagala obisk doma starejših v Trebnjem, kjer bi predstavili program dela s starejšimi, tudi z dementnimi varovanci.

Sklepi 1. seje komisije ZDUS za šport, rekreacijo in gibanje z dne 24. februarja 2009.

Prisotni: Benjamin Breclj (del časa), Anton Krevh, Miha Majerle, Janez Matoh, Marjan Mihelčič, Mirko Plaznik, Zlatko Rajh, Milan Rožman, Stane Tomšič in Dani Vovk.

1. Zapisnik 5. seje (december 2008).

Sklep:

- Zapisnik se sprejme z dopolnitvijo seznama prisotnih s S. Tomšičem.

2. Obravnava in sprejem poročila komisije za leto 2008.

Sklep:

- Poročilo o delu za leto 2008 je treba dopolniti s podatki iz pokrajin za leto 2008 o številu in vrsti tekmovanj, številu udeležencev in stroških izvedbe tekmovanj.

3. Program dela komisije za leto 2009.

Sklepi:

- Vsebinam se dodajo še nova organiziranost komisije za šport, rekreacijo in gibanje pri ZDUS in pobude komisije predsednikom pokrajinskih zvez ZDUS;
- Opravi se anketa o organiziranosti, vrstah aktivnosti in števila aktivnih ter o kadrovske zasedbi in o morebitnem partnerstvu s športnimi društvi v posameznih DU. Naloga naj bi bila opravljena do konca maja 2009.
- 26. in 27. marca 2009 bo na Rogli dvodnevni posvet predsednikov pokrajinskih komisij za šport, rekreacijo in gibanje.
- Na pokrajinskih posvetih naj bi spodbudili interes za nove športne panoge.

4. Razpis športnih iger upokoencev Slovenije za 2009.

Sklepi:

- Razpis je treba takoj poslati na PZ, ZDUS, članom komisije in reviji Vzajemnost.
- Če je potrebno, naj bi ob razpisu poslali še obrazec za kandidature.
- Pravila so zavezujoča za vse športne discipline, ki potekajo po programu državnih prvenstev.

5. Obravnava gradiv in izmenjava mnenj.

Sklepi:

- Komisija soglaša z vsebino pisma predsednikom pokrajinskih zvez.
- Komisija soglaša z novo organiziranostjo komisije za šport, rekreacijo in gibanje.
- Člani komisije soglašajo s programsko zasnovo centra, prav tako

tudi s programom centra za leto 2009.

6. Pobude in predlogi članov.

Sklep:

- Treba je vsem članom zagotoviti sprotne in pravočasne informacije tako na spletnih straneh ZDUS, kakor tudi v drugih publikacijah, denimo v Vzajemnosti.

7. Razno – predstavitev projekta Svetovne zimske masters igre, Bled 2010.

Sklep:

- Predstavniki Gorenjske pokrajine M. Mihelčič v imenu komisije ZDUS pozove organizatorja teh iger, da pripravi razpis odprtega državnega prvenstva seniorjev, članov ZDUS v veleslalomu in teku na smučeh;
- razpisno dokumentacijo ZDUS posreduje pokrajinam, ki zagotovijo prijave na razpis in jih posredujejo organizatorju v ZDUS organizacije, to pa je pokrajinska zveza Gorenjske;
- komisija podeljuje mandat organizatorja odprtega državnega prvenstva seniorjev v veleslalomu in smučarskih tekih Pokrajinski zvezi Gorenjske;
- organizacijska in logistična povezava med prirediteljem svetovnih veteranskih iger in ekipami pokrajin naj poteka izključno prek našega organizatorja PZ Gorenjska.

Sklepi 10. seje upravnega odbora ZDUS z dne 25. in 26. februarja, hotel Delfin, Izola.

Prisotni: Mateja Kožuh Novak, Bogdan Urbar, Ana Pajič, Janez Gologranc, Emil Hedžet, Jože Jazbec, Franc Koderman, Mirko Lebarič, Janez Malovrh, Marjan Pavlič, Marjan Sedmak, Vladimir Šedivy, Janez Šolar in Alojz Vitežnik.

Drugi prisotni: Cecilija Lumbar, Rožca Šonc, Jože Bučer, Mirko Miklavčič in Branko Simonovič.

Seja se je začela s krajšo slovesnostjo ob življenjskem jubileju prof. dr. Vida Pečjaka in s podelitvijo priznanja.

1. Obravnava in sprejem zapisnika 9. seje upravnega odbora.

Sklep:

- Zapisnik je sprejet.
2. Obravnava problematike zdravstva in varčevalnih ukrepov v zdravstvu.

Uvod je pripravila dr. Mateja Kožuh Novak, nato pa je direktor ZZZS Samo Fakin je predstavil prizadevanja ZZZS za racionalnejše in boljše poslovanje zavoda. Pri tej točki ni bilo sklepov.

3. Finančni načrt delovanja ZDUS za leto 2009.

Za sprejem finančnega načrta za leto 2009 obenem s predlaganimi dopolnili in pisnimi obrazložitvami je glasovalo 10 članov upravnega odbora, 1 član je bil proti in 1 član pa se je vzdržal.

4. Obravnava vprašanj trajnostnega razvoja na podeželju.

Uvod je pripravil predstavnik ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Bogdan Pungartnik. Predstavitev je sestavni del zapisnika. Pri tej točki ni bilo sklepov.

5. Obravnava in sprejem pravil športnih iger upokoencev Slovenije.

Sklepi:

- V naslov pravilnika se doda beseda rekreacijskih, tako da se glasi pravila športnorekreacijskih iger upokoencev Slovenije;
- V 16. členu se črta besedilo v oklepaju za besedo »prireditelj ZDUS«;
- V 16. členu se pred besedo »prireditelj ZDUS« doda besedica »pomembnejših«;

• Sprejmejo se pravila športnorekreacijskih iger upokoencev Slovenije s predlaganimi dopolnitvami.

6. Obravnava predloga za ugotovitev odgovornosti za nepravilnosti in za zamenjavo predsednika komisije za šport ZDUS, ki jo predlaga zgornje podravska PZDU.

• Zavrne se predlog za ugotavljanje odgovornosti za storjene nepravilnosti in za zamenjavo na predsednika komisije za šport ZDUS, kar predlaga zgornjepodravska PZDU.

7. Obravnava in sprejem sklepa o višini nadomestil.

• Upravni odbor določa izplačilo nadomestil v skladu z izplačili v organih in dejavnosti ZDUS, in to za povračilo kilometrine 0,26 /km in za dnevnicu 15,02 ;

• za povračilo stroškov, opredeljenih v točki a), se upoštevajo dejanski stroški prevoza (avto, vlak, avtobus ...).

8. Razno.

Sklepi:

• Sofinanciranje letovanja ostaja enako. ZDUS pripravi razpis, na katerega se prijavijo DU, ki z denarjem ZDUS znižajo ceno za letovanja enega ali dveh članov, ki ne moreta plačati polne cene letovanja;

• pripravili bomo podrobnejše kriterije in pravilnik o letovanju in o drugih možnih oblikah letovanja;

• Še naprej ostane v veljavi sklep o sofinanciranju letovanja izključno v hotelu Delfin in v domu v Rogaški Slatini.

• Zbor članov bo 31. marca 2009 ob 10. uri v veliki sejni dvorani Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije. Občni zbor bo imel naslednjim dnevi red: otvoritev občnega zbora; izvolitev organov občnega zbora; razprava in sprejem poslovnika o delu občnega zbora; poročilo o delu ZDUS v letu 2008; računovodsko poročilo ZDUS za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2008 in poročilo o izpolnitvi finančnega načrta ZDUS za leto 2008; poročilo nadzornega odbora o delu v

letu 2008; razprava in sprejem podanih poročil; razprava in sprejem programa dela ZDUS za leto 2009; razprava in sprejem finančnega načrta ZDUS za leto 2009; predlog za prenos doma v Rogaški Slatini v upravljanje Hotela Delfin, d. o. o. in razno.

• Predsednica dr. Mateja Kožuh Novak je poročala o podpisu pogodbe z MDDSZ, člani upravnega odbora pa so dobili kopije pogodbe.

• Sprejet je bil predlog, da s DU in PZDU posredujemo delovni osnutek novih pravil, usklajenih s statutom ZDUS.

• Naslednja seja upravnega odbora bo 23. marca 2009.

• Upravni odbor ZDUS je ugotovil, da je zbor članov DU SKB sprejel skladno z določili 9. člena statuta ZDUS sklep o vstopu v ZDUS.

• Upravni odbor ZDUS je ugotovil, da je zbor članov društva LIKUS sprejel skladno z določili 9. člena statuta ZDUS sklep o vstopu v ZDUS.

• Upravni odbor je ugotovil, da sta ti društvi skladno z določili statuta ZDUS postala polnopravna člana ZDUS.

Sklepi regijskega posveta komisije ZDUS za socialna vprašanja in PZDU zasavske regije (Trbovlje, Zagorje, Hrastnik, Radeče, Litija, Smartno pri Litiji) z dne 3. marca 2009 v Trbovljah posvečen problemom kakovosti življenja tretje generacije v zasavski regiji.

Prisotni: 36 predstavnikov strokovnih institucij v regiji (Celestina Babič, Katja Bregar, Mateja Camplin Tahirovič, Mateja Černi, Irena Drenik, Ana Holc, Mira Pišek, Jasna Kosem Rižnar, dr. Danica Slapar, Ana Špat, Tone Benko, Franci Dolenc, Rudi Janežič, Franjo Krsnik, Danica Kurent, Janez Malovrh in Milan Pavliha), člani komisije in PZDU Celje (Marija Bajda, Ana Špat, Franci Dolenc, Emil Hedžet, Franc Horvat in Franci Skinder).

Povezovalci posveta: Irena Drenik, Ana Špat in Janez Malovrh.

Koordinatorica izvedbe posveta: Marijana Bajda.

1. Družbena skrb za starejše v zasavski pokrajinski zveze društev upokoencev.

• V vseh občinah zasavske regije je smotno slediti zgledu občine Trbovlje in v sistemu uveljaviti lokalno interdisciplinarno koordinacijo za potrebe starejših ljudi.

2. Uresničevanje programa Starejši za starejše.

• Program je treba povezati s programi drugih humanitarnih organizacij in nevladnih organizacij o tej tematiki in ga uveljaviti kot pomemben del strokovnih podlag za delo lokalne interdisciplinarne koordinacije.

3. Aplikativna raziskava o zadovoljstvu starejših ljudi z družbeno skrbjo zanje s stališča vlog nosilcev odgovornosti, njihove organiziranosti in učinkovitosti.

• Ocena stanja v zasavski regiji je podobna razmeram v drugih šestih regijah v Sloveniji, kar je ugotovila raziskava ZDUS. Z ustanovitvijo medgeneracijskega centra v DU Izlake nastaja v domu starejših spodbudno domsko okolje, ki lajša osamljenost in zagotavlja strpnejši odnos med stanovalci in zaposlenimi. Koncept spremenjenih prizadevanj za izboljšanje kakovosti življenja dementnih oseb v povezavi s Spominčico kot osrednjo tovrstno institucijo v Sloveniji, daje v hrastniškem domu upokoencev prve spodbudne rezultate.

Celotni zapisniki so objavljeni na spletni strani www.zdus-zveza.si V ZDUS plus objavljamo načeloma samo zapisnike za mesec nazaj, starejši so prav tako na spletni strani www.zdus-zveza.si

Obvestilo Društvom upokoencev ljubljanske regije

S 1. aprilom letos je blagajna vzajemne samopomoči, ki ima sedež na ZDUS, Kebetova ul. 9, Ljubljana, prenehala poslovati z gotovino. Z drugimi besedami: s 1. aprilom ne sprejemamo več gotovinskih vplačil za vzajemno samopomoč.

Članarino/posmrtnino nakazujte na TRR 05100-8011760660.

Pri izpolnjevanju plačilnega naloga upoštevajte:

• pod nalogodajalca vpišite naziv vašega društva, denimo DU Ljubljana;

• pod namen plačila vpišite, za koliko članov plačujete članarino in za katero leto. Denimo: če želite plačati vzajemno samopomoč za 20 članov za leto 2008, napišete: VS, 20 članov, 2008;

• hkrati s plačilom, prosimo, pisno pošljite seznam članov, za katere ste plačali članarino, na naslov ZDUS, Vzajemna samopomoč, Kebetova ul. 9, 1000 Ljubljana ali po e-pošti na naslov vzajemna@zdus-zveza.si.

Še vedno pa lahko društva pri nas z gotovino kupujejo članske izkaznice, pristopnice in kartoteke.

POSEBNA PONUDBA ZA DRUŠTVA UPOKOJENCEV V THERMANI LAŠKO

Zdravilišče Laško je bilo še pred kratkim poznano predvsem po medicinski rehabilitaciji, v zadnjih letih pa je svojo ponudbo dopolnilo z novimi programi tako na področju medicine kot turizma. Pod novim imenom THERMANA vključujemo:

Hotel Wellness Park Laško** - Raj za igro, oddih in sprostitev**

novi wellness hotel, 154 postelj, termalni center, wellness spa center, restavracija, v letu 2009 tudi kongresni center;

Hotel Zdravilišče Laško** - Sodoben center zdravstvenega turizma**

370 postelj, center medicine, termalni center, wellness center, seminarske dvorane, gostinstvo;

Hotel Hum* - Mestni hotel z eleganco**

hotel v celoti prenovljen v letu 2007, 54 postelj, restavracija, pivnica;

NE PREZRITE !!!

50% POPUST ZA KOPANJE V NOVEM TERMALNEM CENTRU WELLNESS PARK LAŠKO

50% popust na ceno dnevne vstopnice za kopanje, odrasli, vstop od ponedeljka do petka med 9. – in 10. uro in koriščenje bazena do 14. ure.

Popust velja v mesecu septembru, oktobru, novembru in decembru 2008 v primeru skupine min. 30 oseb.

UGODNI PROGRAM BIVANJA ZA SKUPINE V HOTELU HUM

Polpenzion že od 36 Eur na dan na osebo.

Cena vključuje kopanje v atraktivnem termalnem centru, razvajanje v savna centru, rekreacija v fitnesu, ogled pivovarne z degustacijo piva, plesni večer, pohod, nordijska hoja, nagradne igre...

Ponudba velja za leto 2008 in 2009 v primeru skupine min. 20 oseb in bivanja min. 5 dni.

UGODNEJŠE CENE TUDI PRI INDIVIDUALNEM OBISKU UPOKOJENCEV

v Zdravilišču Laško: 20% popust na vstopnice za bazen, savno+bazen, fitnes, solarij, 10% popust na masaže, kopeli in druge wellness storitve

v Wellness Parku Laško: 20% popust na vstopnice za bazen, savno+ bazen, solarij,

10% popust v Wellness Spa centru: masaže, kopeli, nege obraza in telesa ...

Za več informacij smo na voljo na tel.št. 03 423 20 71 ali e-naslovu: katja.strojin@thermana.si (Katja Strojín).

ZDRAVILIŠČE LAŠKO

WELLNESS PARK LAŠKO

HOTEL HUM LAŠKO

THERMANA Zdraviliška cesta 6, 3270 Laško, +386 3 73 45 122, www.thermana.si

NEGUJTE IN VARUJTE VAŠE ZDRAVJE!

Pri TRIGLAV, Zdravstveni zavarovalnici, d.d., lahko zase in za svoje najbližje poskrbite s sklenitvijo dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, Zavarovanja zdraviliškega zdravljenja po poškodbah ali Zavarovanja za primer smrti zaradi nezgode.

Dopolnilno zdravstveno zavarovanje

Vsem, ki imate veljavno obvezno zdravstveno zavarovanje v Republiki Sloveniji in ste zavezani za doplačila pri uporabi zdravstvenih storitev v skladu s 23. členom Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, priporočamo, da sklenete tudi dopolnilno zdravstveno zavarovanje. To potrebujete, če želite stroške doplačil zdravstvenih storitev iz obveznega zdravstvenega zavarovanja prenesti na zavarovalnico. Obvezno zdravstveno zavarovanje namreč stroškov zdravstvenih storitev, zdravil in medicinskih storitev ne krije v celoti. Brez dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja bi tako, ko bi potrebovali zdravniško pomoč, pregled ali nasvet, v večini primerov za zdravstvene storitve, medicinske pripomočke in zdravila iz obveznega zdravstvenega zavarovanja morali doplačati sami.

Zavarovanje zdraviliškega zdravljenja po poškodbah

Za vas smo pripravili tudi ugodno ponudbo za zavarovanje zdraviliškega zdravljenja po poškodbah. Gre za zavarovanje, ki krije stroške do 14-dnevnega zdraviliškega zdravljenja v primeru poškodb. Zavarovanje se sklepa za dobo dveh let po ugodni letni premiji v višini od 10 do 42 evrov. V prizadevanjih za učinkovito rehabilitacijo sodelujemo s priznanimi zdravilišči za zdravljenje po poškodbah: Thermana (Zdravilišče Laško), Terme Dobrna in Terme Krka z njenimi tremi zdravstvenimi centri – Terme Dolenjske Toplice, Terme Šmarješke Toplice in Talaso Strunjan.

Nezgodno zavarovanje

Pri TRIGLAV, Zdravstveni zavarovalnici, d.d., lahko za 4,18 evra oziroma 4,45 evra mesečno sklenete tudi dodatno nezgodno zavarovanje, to je Zavarovanje za primer smrti zaradi nezgode. Zavarovanje se lahko sklene le kot dodatno zavarovanje k dopolnilnemu zdravstvenemu zavarovanju.

Obiščite nas!

Za sklenitev zavarovanja in podrobnejše informacije nas lahko obiščete v poslovalnicah Skupine Triglav v vašem kraju ali na www.zdravstvena.net.

ZDRAVA ODLOČITEV

triglav

ZDRAVSTVENA ZAVAROVALNICA, d.d.

ZASTOPSTVA
TRIGLAV, ZDRAVSTVENE
ZAVAROVALNICE, d.d.

CELJE

Mariborska cesta 1
3000 Celje
Tel.: (03) 42 67 500
Faks: (03) 42 67 502
e-pošta: zastopstvo_ce@zdravstvena.net

KOPER

Pristaniška ulica 8
6000 Koper
Tel.: (05) 66 22 520
Faks: (05) 66 22 522
e-pošta: zastopstvo_kp@zdravstvena.net

KRANJ

Bleiweisova cesta 20
4000 Kranj
Tel.: (04) 20 10 540
Faks: (04) 20 10 542
e-pošta: zastopstvo_kr@zdravstvena.net

KRŠKO

Trg Matije Gubca 1
8270 Krško
Tel.: (07) 48 82 560
Faks: (07) 48 82 562
e-pošta: zastopstvo_kk@zdravstvena.net

LJUBLJANA

Verovškova ulica 60c
1000 Ljubljana
Tel.: (01) 51 34 580
Faks: (01) 51 34 582
e-pošta: zastopstvo_lj@zdravstvena.net

MARIBOR

Ulica Kneza Koclja 14
2000 Maribor
Tel.: (02) 23 80 620
Faks: (02) 23 80 622
e-pošta: zastopstvo_mb@zdravstvena.net

MURSKA SOBOTA

Lendavska ulica 5
9000 Murska Sobota
Tel.: (02) 51 24 640
Faks: (02) 51 24 642
e-pošta: zastopstvo_ms@zdravstvena.net

NOVA GORICA

Kidričeva ulica 21
5000 Nova Gorica
Tel.: (05) 33 03 660
Faks: (05) 33 03 662
e-pošta: zastopstvo_ng@zdravstvena.net

NOVO MESTO

Novi trg 8
8000 Novo mesto
Tel.: (07) 39 17 680
Faks: (07) 39 17 682
e-pošta: zastopstvo_nm@zdravstvena.net

POSTOJNA

Novi trg 5
6230 Postojna
Tel.: (05) 72 12 700
Faks: (05) 72 12 702
e-pošta: zastopstvo_po@zdravstvena.net

SLOVENJ GRADEC

Pohorska cesta 12
2380 Slovenj Gradec
Tel.: (02) 88 50 720
Faks: (02) 88 50 722
e-pošta: zastopstvo_sg@zdravstvena.net

TRBOVLJE

Trg Franca Fakina 6
1420 Trbovlje
Tel.: (03) 56 14 740
Faks: (03) 56 14 742
e-pošta: zastopstvo_tr@zdravstvena.net